

Pandemická legislativa k zajištění právního rámce pro opatření vlády po ukončení nouzového stavu - varianty

Proces přijetí: Všechny návrhy lze přijmout ve stavu legislativní nouze. Ústavní změny (maximální varianta) musí přijmout ⅔ všech poslanců a ⅔ přítomných senátorů, přičemž Senát může takovou změnu zablokovat, nikoliv jen zdržet jako v případě novelizace běžných zákonů.

Účinnost: Všechny návrhy lze formulovat jako obecnou legislativu na “dobu neurčitou”, legislativu s časovým omezením účinnosti do určitého data nebo účelově zaměřenou legislativu pro řešení epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2.

	Podstata návrhu	Forma parlamentní kontroly	Ústavní konformita
Maximální varianta	Zavedení nového pandemického stavu v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR. Jeho vyhlášením získá vláda zvláštní pravomoci v oblasti ochrany zdraví, které budou stanoveny v krizovém zákoně.	Kontrola obdobná jako v případě nouzového stavu: Vláda vyhlásí pandemický stav max. na 30-60 dní. Sněmovna musí zpětně potvrdit vyhlášení a dopředu odsouhlasit případné prodloužení. Vláda i Sněmovna mohou pandemický stav kdykoliv zrušit.	Jedná se zřejmě o ústavně nejčistší řešení. Možný problém spočívá v otázce legitimacy projednávání změn ústavního pořádku v režimu legislativní nouze.
Střední cesta	Vytvoření tzv. pandemického nouzového stavu. Vyhlášením tohoto speciálního nouzového stavu vláda získá zvláštní pravomoci v oblasti ochrany zdraví, ve kterém je možné použít jen část pravomocí dle § 5 a § 6 krizového zákona.	Kontrola totožná jako v případě nouzového stavu: Vláda vyhlásí tzv. pandemický nouzový stav max. na 30 dní. Sněmovna musí zpětně potvrdit vyhlášení a dopředu odsouhlasit případné prodloužení. Vláda i Sněmovna mohou pandemický nouzový stav kdykoliv zrušit.	Ústavně konformní řešení. Možný problém spočívá ve stanovení zvláštních podmínek přijetí speciálního nouzového stavu, s čímž ústavní zákon o bezpečnosti ČR výslovně nepočítá.
Minimální varianta	Zavedení nových pravomocí vlády v zákoně o ochraně veřejného zdraví (ZOVZ) v	Varianta A: Opatření přijímá vláda na návrh ministra zdravotnictví na omezenou dobu. Sněmovna musí opatření zpětně potvrdit a	Ústavně méně čistá varianta. Možný problém spočívá ve vyprázdnění Ústavního zákona o bezpečnosti ČR, a

	oblasti ochrany zdraví, za stanovení vhodných kontrolních mechanismů.	dopředu odsouhlasit případné prodloužení. Varianta B: V ZOVZ bude zřízen pandemický stav, který dá vládě zvláštní pravomoci, bez návaznosti na ústavní zákon o bezpečnosti ČR. Proces vyhlášení a prodlužování bude obdobný jako v případě nouzového stavu.	to především ve variantě B parlamentní kontroly (zavedení pandemického stavu v ZOVZ).
Nulová varianta	Využití platné legislativy. K přijetí účinných opatření v době epidemie je nutné vyhlášení nouzového stavu.	Krizová opatření dle krizového zákona jsou pod kontrolou Sněmovny v souvislosti s nutností trvání nouzového stavu. Opatření Ministerstva zdravotnictví dle ZOVZ nejsou pod parlamentní kontrolou a pod kontrolou vlády jsou jen nepřímo.	Ústavně konformní řešení, možný problém spočívá v demonstrativním výčtu pravomocí Ministerstva spravedlnosti dle ZOVZ. Není tak zcela jasné, kde končí pravomoc ministra a kde je nutné postupovat dle krizového zákona.
Speciální zákon avizovaný MV*	Přijetí zvláštního zákona s omezenou časovou účinností do konce roku 2020, který zavede zvláštní pravomoci ke zvládnutí epidemie. Opatření by vydávalo Ministerstvo zdravotnictví se souhlasem vlády.	Bez parlamentní kontroly, Sněmovna by však musela být o opatřeních řádně informována. Další prvky kontroly: povinnost odůvodnění, návaznost na pandemický plán.	Ústavně riziková varianta. Možný problém spočívá ve vyprázdnění Ústavního zákona o bezpečnosti ČR a v chybějící parlamentní kontrole.
Vládní návrh novely ZOVZ	Ministerstvo zdravotnictví získá zvláštní pravomoci řešení epidemie a jejich doplněním do ZOVZ, bez stanovení speciálních kontrolních mechanismů.	Žádná parlamentní kontrola, jen nepřímá kontrola vlády.	Ústavně nekonformní řešení. Jediný člen vlády by získal pravomoc přijmout plošná a časově neomezená opatření, která významným způsobem zasahují do základních práv. Chybějící parlamentní kontrola.

*Zatím jsou k dispozici jen předběžné parametry legislativního návrhu připravovaného Ministerstvem vnitra popsané např. [zde](#). Uvedené hodnocení vychází z předpokladu, že pravomoci dle speciálního zákona budou srovnatelné s pravomocemi dle navrhované novely ZOVZ.